

Boris Perš, ZSSS

Aktualna tematika:

POGOJI POKLICNIH VOZNIKOV IN NJIHOV VPLIV NA PROMETNO VARNOST

Delovni dan poklicnih voznikov se začne z nedoločeno uro in prav tako konča. Vse je odvisno od delodajalcev in pritiska z njihove strani na voznike. Delodajalski cilji so jasni: čim več prevozov in kilometrov, da lahko pokrijejo svoje stroške in druge apetite, pogosto različna lakomna zadoščenja. Zaradi tega so vozniki zadnje čase pod velikimi pritiski s strani delodajalcev in nemalo krat jim je odvzeto človeško dostojanstvo. So samo številke in novodobni sužnji. Poklicni vozniki uporabljajo zapisovalce delavnega časa, ki se imenujejo tahografi. V teh napravah ostajajo zapisi za daljše obdobje in omogočajo kontrolo njihovega dela, če le to koga zanima.

Pogoji dela poklicnih voznikov so prepoznani na cestah, posebno na avtocestah. Zaradi utrujenosti vozniki tovornih vozil vozijo po črti, ki razmejuje odstavni in vozni pas, torej vozijo po polovici odstavnega pasu in polovici voznega pasu. Kaj to pomeni za vzdrževalce avtoceste ali stoječa vozila na odstavnem pasu, si lahko samo mislimo. Vozniki takšne vožnje so pod velikimi pritiski in celo pod mobingom, saj delodajalci v težnji po profitu ne razmišljajo o razmerah na cesti ali prometni varnosti. Vsak avtoprevoznik bi rad, da se kamion naloži, razloži in pokasira – vse to pa opravlja voznik poleg vožnje. O utrujenosti voznikov zaradi teh fizičnih obremenitev ni treba dodatnih besed, ker je jasno, v kakšnem stanju so. Vemo, da so na cestah zamaški zaradi vzdrževalnih del, ki so za varnost uporabe cest nujne, ali zaradi prometnih nesreč, a avtoprevoznike to ne zanima in izvajajo pritiske na voznike, da prevoz čim prej opravijo. Vozniki zaradi časovnih pritiskov pred opozorilnimi znaki dostikrat ukrepajo zadnji trenutek s sunkovitim manevrom, ki lahko pride do hudih nesreč. Ob tehnično oporečnih vozilih ob takšnih manevrih in vožnji je prometna tragedija neizbežna. Soudeleženi in žrtve v teh nesrečah pa so delavci na cestah ali drugi vozniki, ki se nahajajo v tej bližini.

Vozniki se soočajo tudi s tem, da pri delodajalcu avtoprevozniku morajo podpisati različne dodatne klavzule ob pogodbi o zaposlitvi, če hočejo dobiti delo – to so: odpoved do regresa, odpoved do dopusta, varčevanje pri porabi goriva in gum itd. Zavedati se moramo, da veliko nevarnost na cesti predstavljajo tudi tehnično oporečna vozila, saj avtoprevozniki minimalno vlagajo v vozila. Pogosto je strošek popravil na poti strošek voznika. Da bo pa še bolj žalostno, pa se vsi skupaj vprašajmo, kako lahko vozijo kamioni A.D.R. z obnovljenimi gumami, katere so mnogokrat še narezane. Če tu dodamo še temperaturo asfalta in tonaže, ki pogosto presega dovoljeno, ne moremo pričakovati dobre prometne varnosti.

Za nevarno in nepravilno vožnjo je preprosti vzrok: utrujenost in psihična obremenjenost poklicnih voznikov. Voznik se v mislih nenehno sooča z vprašanji: ali bom sploh dobil plačo, koliko in kdaj, kaj je doma, bomo imeli za preživetje, kako naj pravočasno pridem, da naložim ali razložim ipd., kar ga oddaljuje od pozorne vožnje, osredotočene na cesto in promet.

Delodajalci voznike silijo v vožnjo z magneti ali drugimi pripomočki, ki blokirajo oziroma brišejo registracijo dejanskega delovnega časa na tahografih. Taki vozniki iščejo zaščito pri sindikatu, ker se bojijo posledic kazni, vpliva na njihovo zdravje ter seveda negativnega vpliva na varnost na cesti. Po podatkih sindikata je iskalo takšno pomoč že cca 50 % slovenskih voznikov. S tem ugotavljamo, da se zavest voznikov izboljšuje, a žal še zmeraj prepočasi. Opažamo tudi, da vozniki zaradi psihičnega pritiska zaprosijo za bolniški stalež, da se vsaj malo psihično in fizično razbremenijo, da lahko ponovno opravljajo svoje delo, saj dopustov ne morejo koristiti. Pri poklicnih voznikih je zaslediti večji obseg obolenj, kot posledica psiholoških obremenitev, okvare sluha in vida, težave z vratnimi vretenci, križem in ožiljem na nogah. Prisotnih je tudi veliko nesreč pri delu kot posledica psihičnih in fizičnih obremenitev pri delu.

To je droben vpogled v pogoje dela poklicnih voznikov in njihovo vsakodnevno agonijo. Vpliv pogojev njihovega dela na prometno varnost je negativen in bo vse dotlej, dokler se zavest voznikov, predvsem pa zavest delodajalcev avtoprevoznikov, ne bo izboljšala ali kot posledica poostrene kontrole pristojnih služb ali drugih aktivnosti izboljšanja prometne varnosti.